

EBA/GL/2023/03

---

31. marec 2023

Smernice

---

o spremembi smernic EBA/2021/02 na podlagi člena 17 in člena 18(4) Direktive (EU) 2015/849 o poenostavljenem in okrepljenem skrbnem preverjanju strank ter dejavnikov, ki bi jih kreditne in finančne institucije morale upoštevati pri oceni tveganja pranja denarja in financiranja terorizma, povezanega s posameznimi poslovnimi odnosi in občasnimi transakcijami (smernice o dejavnikih tveganja PD/FT)

1. Obveznosti glede skladnosti in poročanja

Vloga teh smernic

1. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi ter kreditne in finančne institucije na vsak način prizadevati za upoštevanje smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v evropskem sistemu finančnega nadzora in o tem, kako bi bilo treba zakonodajo Unije uporabljati na določenem področju. Pristojni organi iz člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, za katere smernice veljajo, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzorniških postopkov), tudi če so smernice namenjene predvsem institucijam.

Dolžnost poročanja

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do 03.10.2023 organ EBA uradno obvestiti, ali ravnajo oziroma nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi do tega roka ne bodo poslali uradnega obvestila, bo organ EBA štel, da jih ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletišču organa EBA, z navedbo sklica „EBA/GL/2023/03“. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščenice za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) objavljena na spletišču organa EBA.

---

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12).

2. Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov

Opredelitev pojmov

5. V teh smernicah o spremembi se doda naslednja opredelitev pojma:

Neprofitne organizacije

Neprofitna organizacija je pravna oseba ali ureditev ali organizacija, ki se ukvarja predvsem z zbiranjem ali razdeljevanjem sredstev, na primer za dobrodelne, verske, kulturne, izobraževalne, socialne namene ali namene razvijanja prijateljskih odnosov.

3. Izvajanje

Začetek uporabe

6. Te smernice se bodo začele uporabljati 03.11.2023.

4. Smernice o strankah, ki so neprofitne organizacije

Smernica 2. 7(d) se nadomesti z naslednjim:

2.7(d) Kadar je stranka neprofitna organizacija, bi morala podjetja uporabiti merila iz Priloge.

Doda se naslednja priloga:

Priloga: Stranke, ki so neprofitne organizacije

1. Podjetja bi morala ob prvi oceni tveganja stranke ali potencialne stranke, ki je neprofitna organizacija, zagotoviti, da dobro razumejo upravljanje neprofitne organizacije, način njenega financiranja, njene dejavnosti, kje deluje in kdo so njeni upravičenci. Niso vse neprofitne organizacije izpostavljene enakemu tveganju PD/FT, zato bi podjetja morala sprejeti ukrepe, ki temeljijo na oceni tveganja, da bi razumela:
  - a) kdo nadzoruje stranko in kdo so njeni dejanski lastniki. V okviru tega bi morala podjetja identificirati skrbnike ali enakovredne upravitelje neprofitne organizacije, njen upravljavski organ oziroma druge osebe, ki jo nadzorujejo ali imajo nanjo vpliv. V ta namen bi morala podjetja upoštevati informacije, kot so pravni status neprofitne organizacije, opis upravljavske strukture neprofitne organizacije in/ali seznam pravnih zastopnikov;
  - b) kako se neprofitna organizacija financira (zasebne donacije, javna sredstva itd.). V ta namen bi morala podjetja upoštevati informacije o bazi donatorjev, virih financiranja in metodah zbiranja sredstev, kot so letna poročila in računovodski izkazi;
  - c) kateri so cilji dejavnosti stranke. V ta namen bi morala podjetja upoštevati informacije, kot so izjava o poslanstvu stranke, seznam njenih programov in z njimi povezanih proračunov, dejavnosti in storitve, ki jih zagotavlja;
  - d) katere kategorije upravičencev imajo koristi od dejavnosti stranke (npr. begunci, pravni subjekti, ki prejemajo pomoč prek storitev neprofitnih organizacij ali podobno). Dokumentacija, zbrana za ta namen, lahko vključuje izjave o poslanstvu ali dokumente, povezane s kampanjo;
  - e) katere transakcije bo neprofitna organizacija verjetno zahtevala, in sicer na podlagi njenih ciljev in dejavnosti, vključno s plačilom osebju ali izvajalcem, napotenim v tujino, ter pričakovane pogostosti, velikosti in geografske destinacije takih transakcij. V ta namen bi morala podjetja upoštevati informacije, kot so organigrami, pojasnila o organizacijski strukturi neprofitne organizacije, seznam jurisdikcij, v katerih se plačuje osebje, in število zaposlenih, ki jih je treba plačati v posamezni jurisdikciji;
  - f) kje neprofitna organizacija izvaja svoje programe in/ali dejavnosti, zlasti ali izvaja dejavnosti samo na nacionalni ravni ali tudi v drugih jurisdikcijah, ki so povezane z višjimi tveganji PD/FT, in v tretjih državah z visokim tveganjem. V ta namen bi morala podjetja upoštevati informacije, kot so seznam vseh programov, dejavnosti in storitev, ki jih zagotavlja neprofitna organizacija, ter seznam geografskih krajev, na katerih deluje, vključno s sedežem in območji delovanja. Za namene smernice 8 bi morala podjetja tudi oceniti, ali je verjetno, da bodo transakcije neprofitne organizacije vključevale izvrševanje plačil z institucijo iz tretje države.

Dejavniki tveganja

2. Pri ugotavljanju tveganja, povezanega s strankami, ki so neprofitne organizacije, bi morala podjetja upoštevati vsaj naslednje dejavnike tveganja in jih oceniti z upoštevanjem tveganja:

Upravljanje in izvajanje nadzora

- a) Ali ima neprofitna organizacija pravni status po nacionalni zakonodaji ali nacionalni zakonodaji druge države članice? Ali obstaja dokumentacija, v kateri so opisani načini upravljanja neprofitne organizacije in opredeljeni njeni skrbniki, člani upravljalnega organa ali drugi posamezniki, ki izvajajo nadzor nad neprofitno organizacijo?
- b) Ali pravna struktura neprofitne organizacije za njeno ustanovitev zahteva dokaz o vodstveni sposobnosti blagajnika ali vodstva?
- c) Ali pravna struktura neprofitne organizacije zahteva letno razkritje računovodskih izkazov?

Ugled/negativne ugotovitve v medijih

- d) V kolikšni meri podjetja težko dokažejo dober ugled neprofitne organizacije in njenega vodstva? Ali obstajajo tehtni razlogi za to, da je to težko, na primer ker je bila neprofitna organizacija ustanovljena šele pred kratkim, na primer v zadnjih 12 mesecih?
- e) Ali ustrezni, zanesljivi in neodvisni viri neprofitno organizacijo povezujejo z ekstremizmom, ekstremistično propagando ali podpiranjem terorizma in terorističnimi dejavnostmi?
- f) Ali je neprofitna organizacija glede na ustrezne, zanesljive in neodvisne vire vpletena v kršitve ali kriminalne dejavnosti, med drugim v primere, povezane s PD/FT?

Načini financiranja

- g) Ali je financiranje neprofitne organizacije pregledno in odgovorno ali mu je težko slediti? Ali neprofitna organizacija javno dokumentira svoje vire financiranja in ali so ti predmet zunanjih revizij?
- h) Ali načini financiranja neprofitne organizacije prinašajo tveganja PD/FT? Ali se v celoti ali pretežno zanaša na donacije v gotovini, kriptoimetja ali množično financiranje? Ali pa se viri financiranja neprofitne organizacije stekajo prek plačilnih sistemov?
- i) Ali neprofitno organizacijo delno ali pretežno financirajo zasebni donatorji ali donatorji iz jurisdikcij, povezanih z višjimi tveganji PD/FT, ali tretjih držav z visokim tveganjem, za katere je bilo ugotovljeno, da imajo strateške pomanjkljivosti v svoji ureditvi na področju PPDFT?

Dejavnosti v jurisdikcijah, povezanih z višjimi tveganji PD/FT, in tretjih državah z visokim tveganjem

- j) Ali neprofitna organizacija deluje ali zagotavlja pomoč v jurisdikcijah, povezanih z višjimi tveganji PD/FT (ocenjenimi na podlagi dejavnikov tveganja iz naslova I teh smernic), ali v tretjih državah z visokim tveganjem (kot jih je Komisija opredelila v skladu s členom 9(2) Direktive (EU) 2015/849) ali na konfliktnih območjih?

- k) Ali se neprofitna organizacija v takih primerih za izvajanje svojih dejavnosti zanaša na tretje osebe ali posrednike in ali lahko pojasni naravo izpolnjevanja nalog? Ali lahko neprofitna organizacija v okviru tega spremlja izpolnjevanje nalog s strani takih tretjih oseb in izvaja ustrezen nadzor nad takim izpolnjevanjem?
- l) Ali je verjetno, da bi poslovni odnos z neprofitno organizacijo vključeval izvajanje transakcij z respondenčno institucijo v jurisdikcijah, povezanih z višjimi tveganji PD/FT, ali v tretjih državah z visokim tveganjem?

3. Podjetja bi morala upoštevati tudi vsaj naslednje dejavnike, ki lahko prispevajo k zmanjšanju tveganja:

- a) Vloge in odgovornosti upravljalškega organa nepridobitne organizacije in njenih vodij so jasno dokumentirane.
- b) Nepridobitna organizacija je zakonsko obvezana, da vsako leto razkrije svoje računovodske izkaze ali izda letno poročilo, v katerem opredeli vire sredstev, glavni namen svojih dejavnosti in kategorije upravičencev v okviru svojih programov.
- c) Neprofitna organizacija lahko dokaže, da je ali je bila predmet neodvisnih pregledov ali zunanjih revizij.
- d) Neprofitna organizacija ima glede na ustrezne, zanesljive in neodvisne vire dober javni ugled.
- e) Neprofitna organizacija prejema finančna sredstva od vlad, nadnacionalnih ali mednarodnih organizacij, ki niso povezane s tretjimi državami z visokim tveganjem ali jurisdikcijami z višjimi tveganji PD/FT, izvor njenih sredstev pa je mogoče jasno ugotoviti.
- f) Neprofitna organizacija nima nobenih povezav s tretjimi državami z visokim tveganjem, če pa jih ima, lahko dokaže, da je sprejela ustrezne ukrepe za ublažitev tveganj PD/FT (npr. z imenovanjem osebja, odgovornega za skladnost na področju PPDFT, ali vzpostavitev postopkov za opredelitev kategorij svojih upravičencev in oceno s tem povezanih tveganj PD/FT).
- g) Dejavnosti in upravičenci neprofitne organizacije le-te ne izpostavljajo višjim tveganjem PD/FT.
- h) Neprofitna organizacija zagotavlja pomoč in podporo posameznikom le z neposredno materialno pomočjo, kot je zagotavljanje informacijske opreme ali medicinskih pripomočkov.

4. Če neprofitna organizacija izvaja dejavnosti v jurisdikcijah, za katere veljajo sankcije EU ali ZN, bi morala podjetja ugotoviti, ali za neprofitno organizacijo veljajo kakršne koli določbe v zvezi s humanitarno pomočjo in odstopanji v okviru režimov finančnih sankcij EU/ZN, kot so humanitarne izjeme ali odstopanja. Podjetja bi morala pri odločanju o tem, kako zagotavljati storitve takim strankam, in v skladu s svojimi obveznostmi zamrznitve sredstev pridobiti dokaze,

ki dajejo razumno zagotovilo, da neprofitna organizacija svoje dejavnosti v teh jurisdikcijah izvaja v skladu z izjemami, določenimi v režimu, ali da zanjo velja odstopanje, ki ga odobri ustrezeni pristojni organ.

5. Za namene začetnega preverjanja in ves čas trajanja poslovnega odnosa, bi morala podjetja sprejeti potrebne ukrepe za razumevanje, kako neprofitna organizacija deluje in izvaja svoje dejavnosti. Podjetja, za katera je verjetno, da imajo med strankami neprofitne organizacije, na primer ker zagotavljajo storitve denarnih nakazil ali storitve plačilnih računov, bi morala razmisliti o vzpostavitvi namenske kontaktne točke za to posebno kategorijo strank, da bi dobro razumela, kako je sektor urejen in kako deluje.